

Aan de Minister

nota

Voorhang bij TK van de Tijdelijke subsidieregeling
stimulering verwijdering medicijnresten tweede tranche

TER BESLISSING

Datum

10 juli 2025

Onze referentie

IenW/BSK-2025/164672

Opgesteld door

Hoofd-dir. Bestuurlijke &
Juridische Zaken
Directie Milieu, Ruimte en
Water
Afdeling WIO

Beslistermijn

15 augustus 2025

Bijlage(n)

4

Aanleiding

In 2023 heeft het kabinet 60 mln. gereserveerd vanuit het Deltafonds voor de aanpak van medicijnresten. Door het lid Minhas (VVD) is destijds per motie gevraagd om de middelen snel in te zetten, met name op plekken waar de effecten het grootst zijn. De eerste tranche van de subsidieregeling is daarom gericht geweest op een beperkt aantal waterschappen. Deze eerste tranche liep per 1 januari 2025 af. In de verzamelbrief Water (zomer 2025) is de Kamer over de resultaten geïnformeerd.

In die brief is ook het kader voor de tweede tranche geschetst. Met de tweede tranche van de subsidieregeling, die hierbij aan u voorgelegd wordt, draagt het Rijk bij aan de bouw van de vierde zuiveringstrap op rioolwater-zuiveringsinstallaties van waterschappen om medicijnresten en andere organische microverontreinigingen zo veel mogelijk uit het stedelijk afvalwater te verwijderen.

Het verminderen van medicijnresten in oppervlaktewater is één van de prioriteiten in het waterkwaliteitsbeheer. De bouw van een vierde trap vraagt veel investeringen van de waterschappen, daarom kunnen zij daarvoor een subsidie krijgen. De eerste subsidieregeling gold, als uitwerking van de motie Minhas, voor een beperkt aantal waterschappen. Het is wenselijk dat alle waterschappen aan de slag gaan met de bouw van de vierde trap. Daartoe is een nieuwe subsidieregeling opgesteld (Tijdelijke subsidieregeling stimulering verwijdering medicijnresten tweede tranche). De voorwaarden zijn grotendeels gelijk aan de subsidieregeling voor de eerste tranche, maar met een lagere subsidie per zuivering.

Op grond van de Comptabiliteitswet 2016 moet de conceptregeling bij de Tweede Kamer worden voorgehangen. Vanwege de demissionaire status van het kabinet, wordt de beslissing tot voorhang aan de ministerraad voorgelegd.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om in te stemmen met het voorleggen van de conceptregeling aan de MR en aansluitend die bij de Tweede Kamer voor te hangen via de bijgevoegde Kamerbrief.

Kernpunten

- In Nederland worden steeds meer medicijnen gebruikt. De resten daarvan komen via het riool in het water terecht. Er wordt naar schatting minstens 190

ton medicijnresten op het oppervlaktewater geloosd, 95% daarvan komt via het menselijk lichaam in het water terecht.

- Medicijnresten kunnen een negatief effect hebben op de waterfauna en op de bereiding van drinkwater en gebruik van oppervlaktewater voor recreatie.
- De huidige rioolwaterzuiveringen zijn zo ingericht dat maar een deel van de medicijnresten en andere microverontreinigingen wordt verwijderd. Met een aanvullende (vierde) zuiveringstrap wordt veel meer verwijderd.
- Om verdere zuivering te stimuleren, kunnen waterschappen een subsidie aanvragen om een zogenaamde vierde zuiveringstrap te installeren. Er moet dan een verwijderingsrendement van 80% worden behaald.
- De subsidieregeling heeft als doel de waterschappen te stimuleren om nu al te beginnen met het aanleggen van de vierde zuiveringstrap en kennis en ervaring op te doen. Deze kennis kan worden gebruikt bij de uitvoering van de gewijzigde richtlijn Stedelijk Afvalwater, waar een vierde trap verplicht wordt voor zuiveringen groter dan 150.000 i.e.¹ en kleinere zuiveringen die een risico vormen voor mens en milieu. De eerste tranche van de regeling heeft bijgedragen aan de bouw van elf vierde trappen op RWZI's verspreid door Nederland in de periode 2022 tot en met 2024.
- Met de eerste tranche is in totaal 27,4 miljoen euro ingezet van het totale beschikbare bedrag van 60 miljoen euro. In de tweede tranche is dus nog 32,6 miljoen euro beschikbaar. Hiermee kunnen circa twintig 'vierde trappen' worden gesubsidieerd.
- Vanwege de demissionaire status van het kabinet moet op grond van artikel 2.25, eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 terughoudendheid worden betracht bij het verlenen van subsidies. Dat wordt vormgegeven door een begrotingsvoorbehoud in de subsidiebeschikking op te nemen. Dat houdt in dat als een subsidie wordt verleend vooruitlopend op aanvaarding van het begrotingswetsvoorstel door de Eerste Kamer de subsidie verleend onder de voorwaarde dat er voldoende middelen beschikbaar gesteld zijn. Mocht dat onverhoopt niet het geval zijn, dan kan de subsidieverlening worden ingetrokken en kunnen eventueel verleende voorschotten worden teruggevorderd. De verwachting is dat dit niet zal gebeuren, omdat het hier om een lopende verplichting gaat (het betreft de 2^e tranche van een al bestaande subsidievoorziening) en het budget is al gereserveerd onder het Deltafonds.
- Deze subsidieregeling tweede tranche is deel van een al lopende subsidie voor de verwijdering van medicijnresten uit rioolwater. Er wordt door de waterschappen veel belang gehecht aan een spoedige openstelling van de regeling in verband met hun eigen planning. Daarnaast stimuleert deze subsidie de waterschappen nu al in te zetten op de bouw van vergaande zuiveringen (quaternaire behandeling) voor microverontreinigingen op rioolwaterzuiveringsinstallatie. De subsidie draagt er hiermee aan bij dat Nederland naar verwachting tijdig kan voldoen aan de richtlijn stedelijk afvalwater wat betreft de bouw van deze vierde trappen (de eerste termijn daarvoor is 2033).

Datum

10 juli 2025

Onze referentie

IenW/BSK-2025/164672

Opgesteld door

Hoofddir. Bestuurlijke &
Juridische Zaken
Directie Milieu, Ruimte en
Water
Afdeling WIO

Aan

Minister

Bijlage(n)

4

¹ 1 inwonerequivalent" of "(1 i.e.)": de biologisch afbreekbare organische vrucht per dag met een biochemisch zuurstofverbruik gedurende vijf dagen (BZV5) van 60 g zuurstof per dag; of te wel: hoeveel 1 persoon gemiddeld aan rioolwater produceert per dag. Daarmee geldt dat 150.000 i.e. zich globaal laat lezen als 150.000 inwoners.

Krachtenveld

Tijdens het opstellen van deze regeling is veel overleg geweest met de waterschappen. Daarnaast is van 10 januari tot en met 21 februari een internetconsultatie gehouden. Er zijn drie reacties ontvangen. De reacties geven aan dat er een aantal (beperkte) verbeterpunten zijn in de regeling en de toelichting, welke meegenomen zijn in de voorliggende versie van de regeling.

Een groot aandeel van de waterschappen is bezig met de voorbereiding van de bouw van een vierde trap op hun rioolwaterzuiveringsinstallaties met deze regeling in gedachten. Het dit jaar openstellen van deze regeling is daarmee van groot belang voor deze waterschappen.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02	Ministerraadsformulier	
03	Brief aan de Tweede Kamer	De conceptregeling wordt bij de TK voorgehangen en gaat als bijlage mee met de aanbiedingsbrief aan de TK
04	Conceptregeling	Bijlage bij de Kamerbrief
05	Advies ten behoeve van de ministerraadsbehandeling	

Datum

10 juli 2025

Onze referentie

IenW/BSK-2025/164672

Opgesteld door

Hoofddir. Bestuurlijke &
Juridische Zaken
Directie Milieu, Ruimte en
Water
Afdeling WIO

Aan

Minister

Bijlage(n)

4